

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/3067-2/2015
Érkezett:	2015 DEC 01. Futar
Példány:	1
Melléklet:	3 db
Kezelőiroda:	

Alkotmánybíróság
részére

Budapest
Pf. 773.
1535

Ügyszám: IV/3067-1/2015

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott a

továbbiakban: Társaság, vagy Indítványozó) – csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselője útján – a Kúria (1055 Budapest, Markó u. 16.), mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.35.117/2015/7. számú, ítélete ellen az Alaptörvény 24. cikk (2) d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27. § szakasza alapján benyújtott alkotmányjogi panasz elbírálása kapcsán a IV/3067-1/2015 ügyszámon az Alkotmánybíróság előtt folyamatban lévő eljárásban a 2015. november 3-án kézhez vett hiánypótlási felszólítás (továbbiakban: Felszólítás) alapján az alábbi

kiegészítést

terjeszti elő.

Indítványozó kéri a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria Kfv.III.35.117/2015/7. számú ítélete (a továbbiakban: Ítélet) tekintetében 2015. szeptember 17-én előterjesztett alkotmányjogi panaszában (továbbiakban: Panasz) előadott érvelését az alábbi módosításokra és kiegészítésekre tekintettel vizsgálja meg, és a kifejtettek szerint állapítsa meg az Ítélet alaptörvény-ellenességét, valamint az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse azt meg.

Indítványozó álláspontja szerint a Kúria hivatkozott Ítélete, a 2. pontban részletezettek szerint sérti:

- A. az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásának a biztonság, a rend és az igazságosság kiteljesítését célul tűző, valamint a visszaélés és részrehajlás nélküli ügyintézésről szóló előírását, XXIV. cikkét (részrehajlás tilalma, tisztességes hatósági ügyintézés követelménye), XXVIII. cikkét (tisztességes eljáráshoz való jog),
- B. az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (továbbiakban: Emberi Jogok Európai Egyezménye) kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény 6. cikkében biztosított tisztességes tárgyaláshoz, valamint hatékony jogorvoslathoz való jogát.

Indítványozó teljes mértékben fenntartja a jelen ügy tárgyát képező, a Panasz 1. pontjában ismertetett tényállási háttérre, valamint eljárási előzményekre vonatkozó észrevételeit, ezért ezen körülmények ismételt részletezésétől jelen kiegészítés keretein belül eltekint.

Indítványozó az alábbiakban bemutatott érvek mentén kívánja módosítani a Panasz 2. pontjában előadott, a jelen ügy tárgyát képező eljárás által sértett Alaptörvényi rendelkezésekre vonatkozó megállapításait, kiemelt figyelemmel a Tisztelt Alkotmánybíróság által a Felszólításban megfogalmazott tartalmi követelményekre.

1. A MEGSÉRTETT ALAPTÖRVÉNYI RENDELKEZÉSEK

1.1. Magyarország Alaptörvénye

Nemzeti hitvallás

„Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.”

„Valljuk, hogy népuradalom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.”

Az Alaptörvényben rögzített Nemzeti Hitvallás szerint az állam a polgárok ügyeit visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.

XXIV. cikk

„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

Az Alaptörvényhez fűzött jogalkotói indokolás szerint:

*„Az Alapjogi Chartában foglalt megfelelő ügyintézéshez, az ún. „jó közigazgatáshoz” való jog mintájára fogalmazza meg az Alaptörvény a bíróságokon kívül a közigazgatási hatósági eljárásokra vonatkozóan is a tisztességes eljárás követelményét, amely szerint **mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.**”*

„A hatóság fogalmába tágabb értelemben minden jogalkalmazó szerv beletartozik, így a közigazgatási szervek mellett a bíróságok is.”

„Elvként érvényesül tehát a pártatlan és részrehajlás nélküli ügyintézés, amelynek megvalósítása szoros összefüggésben áll a jogegyenlőség, a diszkrimináció tilalma, valamint az emberi méltóság alkotmányos elveivel.”

„A tisztességes ügyintézés követelménye nem csupán a jogszabályok megtartásával azonos, bár ez mindenképpen szükséges feltétele annak.”

XXVIII. cikk

„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

Az Alaptörvényhez fűzött jogalkotói indokolás szerint:

„Az Alaptörvény az igazságszolgáltatáshoz való jogok körében a nemzetközi emberi jogi dokumentumokat követve fogalmazza meg a bírósághoz fordulás jogát, illetve a bíróságok tisztességes eljárásához való jogot, beleértve az eljárások ésszerű határidőn belüli elbírálásához való jogot is.”

„Az Alaptörvény elismeri mindenki jogát ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, közigazgatási és más hatósági döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

„A cikk tehát a bírósági eljárás olyan alkotmányos garanciáit biztosítja, mint a tisztességes eljáráshoz való jog, a fair eljárás elve, a bírósághoz fordulás joga, a védelemhez való jog, a fegyverek egyenlősége, a nullum crimen sine lege és nulla poena sine lege elve, az ártatlanság vételeme vagy a jogorvoslathoz való jog, amelyek további részjogosítványokra bonthatók.”

„Mindezek közül a tisztességes eljáráshoz való jog talán a legátfogóbb jog, amelynek nemzetközi irodalma is igen jelentős, köszönhetően a strasbourgi eseteknek is. A tisztességes eljáráshoz való jog ugyanis az emberi jogi egyezményekben is szerepel, úgymint az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikke vagy a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya. A hatályos szabályozás azonban inkább az előbbihez közelít, ugyanis az igazságos jelző helyett a tisztességes-t használja, és tartalmazza az ésszerű időn belül történő elbírálás követelményét is.”

„A cikk alapján tehát az igazságosság helyett a tisztességes eljárás követelménye érvényesül, amely az Alkotmánybíróság álláspontja szerint olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes. [6/1998. (III. 11.) AB határozat]”

„Az Alkotmánybíróság is rámutatott, hogy csak formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály, csak az eljárási normák betartásával működnek alkotmányosan a jogintézmények. A formalizált eljárás körébe tartoznak például a jogorvoslat szabályai vagy a jogerő intézménye, hiszen az alaki és anyagi jogerőként való pontos meghatározottsága a jogállamiság részeként alkotmányos követelmény. [9/1992. (I. 30.) AB határozat]”

1.2. Emberi Jogok Európai Egyezménye

6. Cikk – Tisztességes tárgyaláshoz való jog

1. Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.”

2. A HIVATKOZOTT ALAPTÖRVÉNYI RENDELKEZÉSEK ÉS A VONATKOZÓ ELJÁRÁSI HÁTTÉR KAPCSOLATA

2.1. Az Alaptörvény ellenességet megalapozó bírói gyakorlat bemutatása

Ahogy az a korábban előterjesztett Panaszban részleteztük a jelen ügy tárgyát képező eljárás során első fokon eljáró bíróság a közigazgatási eljárás során összegyűjtött bizonyítékok alapján Indítványozó kérelmének helyt adva arra az álláspontra helyezkedett, hogy a másodfokon eljárt adóhatóság határozatának indoklása nem tartalmaz olyan releváns és objektív bizonyítékokat, amely az Indítványozó által befogadott számlák kibocsátóinak érdekkörében felmerült szabálytalanságot, valamint a Társaság erről való tudomását bizonyítaná. A másodfokú adóhatóság határozatának megsemmisítése mellett a megismételt eljárás során a tényállás és az alapul elfogadott bizonyítékok rögzítését írta elő azzal, hogy Indítványozó Áfa levonási jogának gyakorlása csak akkor tagadható meg, ha kétséget kizáróan bizonyításra kerül, hogy a Társaság tudta vagy tudnia kellett volna arról, hogy az adólevonás alapjául szolgáló ügyletre adócsalás céljából került sor.

A másodfokú adóhatóság felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. Álláspontja szerint az ítélet sérti az Art. 1. § (7) bekezdés, 2. § (1) bekezdés és 44. § (2) bekezdés, az Áfa tv. 119. § (1) bekezdés, 120. §, 127. § (1) bekezdés, 131. § (1) bekezdés, valamint az Sztv. 15. § (3) bekezdés, 165. § (2) bekezdés, 166. § (2) bekezdés rendelkezéseit, az

ítéleti indokolás okszerűtlen, jelentős terjedelmű bizonyítás kiegészítésére a perben nem került sor, a per tárgya pedig nem az elsőfokú, hanem a másodfokú adóhatóság határozata volt.

A másodfokú adóhatóság véleménye szerint határozata objektív körülményeket tárt fel arra, hogy a törvénysértően működő társaságok hálózatának létrehozásában Indítványozónak szerepe volt. Itt látjuk szükségesnek felhívni a Tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét arra a körülményre, hogy a másodfokú adóhatóság által előterjesztett felülvizsgálati kérelem tényleges tárgya valójában nem a jogintézmény célját megvalósító, jogszabálysértést kiküszöbölő célzatú volt, hanem pusztán a számára kedvezőtlen bírósági ítélet tartalmi felülbírálatára.

Indítványozó felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte a keresetlevélében előadottakkal egyezően, tekintettel a tényre, hogy az ügy közigazgatási és bírósági szakában lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként begyűjtött bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság az Indítványozó keresetét alaposnak találta, a vitatott határozatot hatályon kívül helyezte és az adóhatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte.

A másodfokú adóhatóság felülvizsgálati kérelmére eljáró Kúria, jelen alkotmányjogi panasszal támadott Ítéletében a korábban előterjesztett Panaszban részletezettek szerint, a benyújtott bizonyítékok ismételt egybevetését végezve el, az I. fokú bírósággal ellentétes álláspontra helyezkedett, tekintet nélkül arra a tényre, hogy ítéleti indoklásában semmilyen formában sem támasztotta alá azt a körülményt, hogy az I. fokú bíróság a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül, vagy a logika szabályaival ellentétesen mérlegelte volna. Ezen körülmény megállapítása és alátámasztása azonban az egyetlen olyan feltétel, amely a bizonyítékok Kúria általi felülmérlegelését igazolhatná.

A fent részletezett gyakorlatával a Kúria megsértette a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 275. §-ában rendezett felülmérlegelés tilalmát, valamint az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásának a biztonság, a rend és az igazságosság kiteljesítését célul tűző, valamint a visszaélés és részrehajlás nélküli ügyintézésről szóló előírását, az Alaptörvény XXIV. cikkét (részrehajlás tilalma, tisztességes hatósági ügyintézés követelménye), XXVIII. cikkét (tisztességes eljáráshoz való jog), illetve a Társaság Emberi Jogok Európai Egyezménye kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény 6. cikkében biztosított tisztességes tárgyaláshoz, valamint hatékony jogorvoslathoz való jogát,

2.2. A tisztességes eljáráshoz, valamint a hatékony jogorvoslathoz való alkotmányos jog sérelme

Az alábbiakban kívánjuk felhívni a tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét a 2.1 pontban, valamint Panaszunkban részletezett jogszabálysértő jogalkalmazói gyakorlat, és az Alaptörvény jelen kiegészítés 1. pontjában megjelölt pontjai között fennálló kapcsolatra, amely kapcsolat eredményeként Indítványozó a Kúria eljárása következtében elesett a tisztességes eljáráshoz és a hatékony jogorvoslathoz való, az Alaptörvény XXIV. és XXVIII. cikkeiben deklarált jogától.

2.2.1. Az Alaptörvény XXIV. cikkének sérelme

Az Alaptörvény XXIV. cikke, valamint a jogalkotói Indoklás, a kapcsolódó Kommentár bekezdések, és a releváns Alkotmánybírósági gyakorlat rámutat arra, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok, így a Kúria **részrehajlás nélkül, tisztességes módon bírálja el.**

A tisztességes eljáráshoz való jog az emberi jogi egyezmények rendelkezései között is nevesítésre került (az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikkében, illetve a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányában). Ezen nemzetközi jogelvekkel összhangban az Alkotmánybíróság többször kifejtett álláspontja szerint a **tisztességes eljárás követelménye olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni, melynek vizsgálata az Alkotmánybíróság feladata.**

A fair eljárás azonban többet is jelent, különösképpen az írott eljárási alapelvek megtartása mellett olyan szabályokat, mint az udvarias ügyintézés, de szorosan összefügg ez a szabály az ésszerű időn belül történő döntés követelményével is. Ahogy arra 6/1998. (III. 11.) AB határozatának 5. pontjában a Tisztelt Alkotmánybíróság is rámutatott, az egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, **avagy nem tisztességes**. Csak az eljárási normák betartásával működnek alkotmányosan a jogintézmények. A formalizált eljárás körébe tartoznak például a jogorvoslat szabályai vagy a jogerő intézménye, hiszen **az alaki és anyagi jogerőként való pontos meghatározottsága a jogállamiság részeként alkotmányos követelmény**. Az Alkotmánynak megfelelően biztosított jogorvoslati lehetőségek mellett beállott jogerő tiszteletben tartása a jogrend egészének biztonságát szolgálja, így a jogbiztonság része.

Ahogyan azt a 19/2015. (VI. 15.) AB határozat 35. pontja is kifejti, „Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 11.) AB határozatban foglalta össze. Az itt megfogalmazott megállapításokat az Alkotmánybíróság utóbb több döntésében [5/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1999, 75.; 14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108.; 15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABH 2002, 116, 118-120.; 35/2002. (VII. 19.) AB határozat, ABH 2002, 199, 211.; 34/2014. (XI. 14.) AB határozat; 8/2015. (IV. 17.) AB határozat] is megerősítette és gyakorlattá formálta.”...

„Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az alkotmányszövegben kifejezetten nem nevesített bírósághoz való jog valamennyi feltételét is. Az Alkotmánybíróság értelmezésében tehát a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen. Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A tisztességes eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is. A tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerét kielégítő hatékony bírói jogvédelem pedig attól függ, hogy az eljárási szabályok értelmében a bíróság mit vizsgálhat felül.”

Ahogyan arra jelen ügyben kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, a fentiek tükrében az érintett ügyben is vizsgálta azokat a körülményeket a bizonyítási eljárás során, amelyekre tekintettel az eljáró bíróságok által alkalmazott gyakorlat a panaszt megfosztotta a hatékony jogorvoslathoz való jogától.

Az Alkotmánybíróság az iratok mérlegelése alapján az adott, a jelen jogkérdéssel nagy mértékben azonos ügyben arra a következtetésre jutott, hogy a felülvizsgálati eljárás során a panaszos „eszköztelenné vált a bizonyítási eljárás során. Perbeli jogosítványai olyan mértékben csorbultak, ami felveti az alkotmányos alapjogvédelem indokoltságát.”

A hivatkozott ügyben az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott tehát, hogy a perbeli jogosítványok ilyen szintű kiüresedése, amely a bizonyítási eljárás eredményeinek fellebbezteti bíróság általi figyelmen kívül hagyásából fakadt, olyan súlyos körülmény, amely önmagában is a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét okozta.

Ezzel egyezően Indítványozó fenntartja azt az álláspontját, hogy a jelen ügyben támadott Ítéletében a Kúria az I. fokú bíróság által felállított, a közigazgatási eljárás, valamint a másodfokú adóhatósági határozat bírósági felülvizsgálata során lefolytatott bizonyítási eljárás alapján igazolt tényállást, és körülményeket negligálta, a bizonyítékokat felülmérlegelte, az ítélezési jogkört megfellebbezhetetlenül hatáskörébe vonta, amellyel Indítványozót a hatékony jogorvoslati jogától, a fair eljárás szabályait megszegve megfosztotta.

2.2.2. Az Alaptörvény XXVIII. cikkének sérelme

Az Alaptörvény XXVIII. cikke jelen ügy tárgya tekintetében még konkrétabban fogalmaz, amikor kimondja, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, **független és pártatlan bíróság tisztességes tárgyaláson bírálja el. A cikk tehát a bírósági eljárás olyan alkotmányos garanciáit biztosítja, mint a tisztességes eljáráshoz való jog, a fair eljárás elve.**

A jogrend egészének biztonságát szolgálja továbbá az Alaptörvény 26. cikke is, azaz hogy a bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve. A bírónak abszolút szabadnak kell lennie az ügyben és a meggyőződésének, valamint a tényeknek és a **jogszabályoknak megfelelő döntést kell hoznia.** Az Alaptörvény 28. cikke azonban meghatározza a bírói jogértelmezés irányvonalait, a **bíróságok jogalkalmazó tevékenységük ellátása során ugyanis a jogszabályok szövegét, azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kötelesek értelmezni,** azaz a Kúria a jogértelmezése és ezáltal a bizonyítékok összevetése során a Pp. 275. §-a és az annak kapcsán kialakult joggyakorlat szerint, csak akkor állapíthat meg jogszabálysértést a bizonyítékok ismételt összevetése során, ha az I. fokú bíróság bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes eljárását igazolja.

A fentiek alapján a jogbiztonságból levezethető jogerő tiszteletben tartására irányuló jogállamisági követelmény; a törvény előtti egyenlőség és a jogértelmezésre vonatkozó követelmények útján a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal is szoros összefüggést mutat, ahogyan arra az Alkotmánybíróság 9/1992. (I.30) AB határozatában is rámutatott.

Emellett ahogy arra a 30/2014. (IX. 30.) AB határozat Indokolásának [79] pontja rámutat az EJEB a **jogerős bírói ítéletek hatékony érvényesülését a részes államok jogrendszerének alapját adó jogállamiság elvéből levezetve, de a bírósághoz való jog részeként értelmezi.** A bírósághoz fordulás joga pedig a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog része. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: EJEB) tevékenysége során kialakult ítélkezési gyakorlata pedig a hazai igazságszolgáltatási szervekre nézve az Alaptörvény Q) cikkének (2)-(3) bekezdése alapján kötelező, amelyet a Tisztelt Alkotmánybíróság a 32/2003. (IV.4.) AB határozatában és a 61/2011. (VII.13.) AB határozatában maga is elismert.

Az 5/1999 (III.31.) AB határozatban, valamint a 7/2013. (III.1.) AB határozatában a Tisztelt Alkotmánybíróság pedig rámutatott arra is, hogy **a jogbiztonság és a jogerő tiszteletének sérelme egyben alapjogi sérelmet is jelent.**

A jogerő védelme az alkotmánybírósági gyakorlatban a jogállamiság részét képező jogbiztonság elvéhez kapcsolódóan jelent meg. **Az anyagi igazságosság és a jogbiztonság követelményét a jogerő intézménye hozza összhangba, a jogbiztonság elsődlegessége alapján.** A jogerő intézménye, alaki és anyagi jogerőként való pontos meghatározottsága a jogállamiság részeként alkotmányos követelmény. Az Alkotmánynak megfelelően biztosított jogorvoslati lehetőségek mellett beállott jogerő tiszteletben tartása a jogrend egészének biztonságát szolgálja. A jogerős határozatok megváltoztathatatlanságához és irányadó voltához alapvető alkotmányos érdek fűződik. **A jogállamiság lényeges eleme, hogy a törvénynek egyértelműen meg kell határoznia, mikor támadható meg egy bírósági határozat rendes fellebbezési jogorvoslattal, illetve, hogy a jogerőssé vált határozat megtámadására milyen feltételek alapján van lehetőség, s hogy mikor következik be az az állapot, amikor a jogerős határozat már semmiféle jogorvoslattal nem támadható.** **A jogbiztonság megköveteli, hogy a jogerős határozat – az eldöntött kérdés személyi és tárgyi keretei között – irányadóvá váljék mind az eljárásban résztvevőkre, mind a később eljáró bíróságra, illetőleg más hatóságra.** (32/2003. (IV.4.) AB határozat [76])

A 30/2014. (IX. 30.) AB határozat [79] és [81] szakasza továbbá kimondja, hogy „*az EJEB a jogerős bírói ítéletek hatékony érvényesülését a részes államok jogrendszerének alapját adó jogállamiság elvéből levezetve, de a bírósághoz való jog részeként értelmezi.*” Emellett pedig „*az*

Alkotmánybíróság szintén a bírósághoz fordulás alapjoga részének tekinti a jogerős ítéletek hatékonyságát, a jogerő tiszteletben tartásának követelményét, mely ugyanakkor a jogállamiság elvétől elvonatkoztatottan nem értelmezhető."

A jogerő áttörésének szükséges (de nem elégséges) alkotmányossági feltétele pedig, hogy ismérveit törvény **pontosan meghatározza, s így kiszámítható legyen.**" [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 66.]

A tekintetben, hogy az alapul szolgáló esetben sérült-e a bírósághoz fordulás joga, illetve a jogerő védelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése miatt, az alábbi konkrét körülményeket szükséges értékelni.

A Pp. 275. §-a alapján a felülvizsgálati eljárásban főszabály szerint nem kerülhet sor a bizonyítékok felülmérlegelésére. Ez alól csak szűk körben teremt kivételt a legmagasabb szintű igazságszolgáltatási fórum, ha a megállapított tényállás **iratellenes, illetve a bizonyítékok kirívóan okszerűtlenül, vagy a logika szabályaival ellentétesen kerültek értékelésre** (BH 1993.768, BH 1994.622, BH 1994.639, BH 1995.134, BH 1998.401, BH 2001.197, KGD 1993.274, KGD 2007.232, KGD 2014.30). A 3085/2013. (III. 27.) AB végzésében az Alkotmánybíróság továbbá elismerte a Kúria törvényi jogát arra, hogy jogszabálysértést állapítson meg „*a felülvizsgált ítéletben megállapított tényállással összefüggésben, ha az nyilvánvalóan helytelen, kirívóan okszerűtlen vagy logikai ellentmondást tartalmazó következtetésen alapszik.*” Tehát csak ezen feltételek teljesülés esetén kerülhet sor a jogerő áttörésére.

Ezzel egybehangzó módon a Kúria több ítéletében maga is kifejtette, hogy a Pp. 272. § és 275. § szabályaiból következően a felülvizsgálati eljárásban annak rendkívüli jogorvoslati jellege miatt nincs helye bizonyítás felvételének, a bizonyítékok ismételt egybevetésének, felülmérlegelésnek, a Kúria a felülvizsgálati kérelem által vitatott körben a rendelkezésére álló iratok alapján dönthet, jogszabálysértést azonban a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése is megalapozhat.

Ezzel ellentétben a Kúria jelen ügyben támadott Ítéletének indokolása az eljárás korábbi szakaszaiban beszerzett bizonyítékok ismételt értékeléséből, egybevetéséből áll, annak alátámasztása nélkül, hogy az I. fokú bíróság a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül vagy a logika szabályaival ellentétesen mérlegelte volna. Azon Kúriai érvelés, hogy valamely bizonyíték „*az I. fokú bíróság által bizonyító erőt nem képvisel*” vagy bizonyos bizonyítékokat „*irrelevánsnak ítél*”, még nem támasztja alá az iratellenességet vagy a kirívóan okszerűtlen, logika szabályaival ellentétes mérlegelést. Az a körülmény, hogy az I. fokú bíróság a bizonyítékok egyenként és összességében történő értékelése során egyes bizonyítékoknak kisebb, vagy nagyobb jelentőséget tulajdonított, a bíróság diszkrecionális jogkörébe tartozik, jogszabálysértést azonban csak akkor állapíthat meg a Kúria a mérlegelés során, ha az adott bizonyíték egyáltalán nem került vizsgálat alá, vagy annak értékelése iratellenesen, vagy kirívóan, a logika szabályaival ellentétesen történt.

Ilyen megállapítást azonban a Kúria vitatott ítéletében nem tett, illetve nem támasztott alá.

Amennyiben a Kúria egyes indokait külön, illetve az I. fokú bíróság érvelésével összevetve is megvizsgáljuk, az alábbiak szerint rögzíthetjük, hogy az Ítélet a **kirívóan okszerűtlen, a logika szabályaival ellentétes mérlegelés hiányát támasztja alá, amely a Kúria rendelkezéseinek jogszerűségét cáfolja, nem pedig alátámasztja.**

A Kúria döntésének indokolásában több helyen (6. oldal 4. bekezdés, 8. oldal 4. bekezdés) **általánosító**, a tényállási háttér konkrét részleteit, illetve bizonyítékokat ignoráló kijelentéseket tesz, melyekben kifejti, hogy véleménye szerint az I. fokú bíróság által lefolytatott „*ellenőrzés terjedelme, iránya, és ennek a jogerős döntésben való megjelenítése önmagában cáfolta*” az ítéleti megállapítás helyességét, ezáltal azt a Kúria alkalmatlannak tekinti a közigazgatási határozat felülvizsgálatára.

A Kúria **generális jelleggel kijelenti**, hogy a másodfokú adóhatóság „bizonyította az adólevonással érintett számlákhoz rendelt felperesi megrendelők, a vagyonörök és a társaságok működésének azonosságát, a számlakibocsátók személyi feltételeinek hiányát, egyes számlakibocsátók és alvállalkozók esetén személyi összefonódásokat”. Ezzel szemben **nem nevesíti, hogy mely bizonyítékok alapján látja ezen ítéleti megállapítását megalapozottnak és nem mutat rá arra sem, hogy miben látja a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelését az I. fokú bíróság részéről.**

A fenti, általánosító következtetései az alábbiak értelmében tehát túlterjeszkednek közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatának a Pp. és az Art. szabályai által egyértelműen körülhatárolt keretein, ezáltal a felülmérlegelés törvényi tilalmába ütköző ítéleti megállapításokat eredményeznek.

A Pp. 270. § (2) bekezdése kimondja, hogy „a jogerős ítélet vagy az ügy érdemében hozott jogerős végzés felülvizsgálatát a Kúriától - jogszabálysértésre hivatkozással - a fél, a beavatkozó, valamint a rendelkezés reá vonatkozó része ellen az kérheti, akire a határozat rendelkezést tartalmaz.”

A fent hivatkozott jogszabályhelyre tekintettel a másodfokon eljáró adóhatóság felülvizsgálati kérelmében megsértett jogszabályi rendelkezésként hívta fel az Art. bizonyítási eljárásra vonatkozó általános jogelvi rendelkezéseit, valamint a bizonyítási eljárás alapvető részletszabályait is (1. § (7) bekezdés, 2. § (1) bekezdés és 44. § (2) bekezdés, az Áfa tv. 119. § (1) bekezdés, 120. §, 127. § (1) bekezdés, 131. § (1) bekezdés), **felőlelve ezáltal az adóügyekben jellemzően alkalmazott bizonyításra vonatkozó rendelkezések általánosan széles spektrumát.**

A felülvizsgálati kérelemre tekintettel a Kúria ítéletének 8. oldalán az alábbi megállapítást teszi: „a konkrét ügyben a Kúriának arról kellett döntenie, hogy a Másodfokú adóhatóság határozatában, az elsőfokú peres eljárásban, majd a felülvizsgálati kérelemben is konkrétan megjelölt, az elsőfokú bíróság által irrelevánsnak ítélt bizonyítékok alkalmasak-e annak bizonyítására, hogy az Indítványozó tudott, vagy tudnia kellett arról, hogy a számlakibocsátóktól befogadott számlák adótartalmának levonásával adókiírátszás részesévé válik.”

Ezzel a kijelentésével azonban a Kúria a jogintézményt kiüresítve, rendes jogorvoslati fórummá változtatja a felülvizsgálat Alkotmánybíróság által is rögzítetten rendkívüli jogorvoslati eszközt, tekintettel arra, hogy a bizonyítási szabályok behivatkozásával a bizonyítékok I. fokú ítéleti mérlegelését annullálva, azok ismételt értékelésére, ezáltal jogellenes felülmérlegelésére jogosítja fel a testületet.

Expressis verbis kimondja maga a Kúria is, hogy ítéletének indokolásában felülmérlegeli az I. fokú bíróság bizonyítékokat értékelő, diszkrecionális megállapításait, amikor is ugyancsak konkrétumok nélkül kijelenti ítélete 9. oldalán, hogy véleménye szerint az adóhatóság által megállapított tényállás és jogi indoklás „egyértelműen tartalmazta az adókiírátszás lényegét, és a vonatkozó – az elsőfokú bíróság által bizonyító erőt nem képviselő – bizonyítékokat.”

Ugyancsak a bizonyítékok megbízhatóságának és bizonyító erejének az I. fokú bíróság véleményétől eltérő értékelésére és ezáltal felülmérlegelésre szolgáltatt példát a Kúria döntésének 10. oldalán tett megállapítása, amely szerint „az elsőfokú bíróság által irrelevánsnak ítélt bizonyítékok egyenként és összességükben is alkalmasak voltak annak objektív alapú bizonyítására, hogy a Társaságnak legalább tudnia kellett arról,” hogy a számlák befogadásával adókiírátszásra irányuló tevékenységben vesznek részt.

Itt szükséges azonban megjegyeznünk, hogy az I. fokú bíróság az egyes bizonyítékokat nem okszerűtlen, a logika szabályaival ellentétes mérlegelés eredményeként minősítette irrelevánsnak - melyet maga a Kúria sem mondott ki -, hanem külön, a tényállással és az Európai Unió Bírósága előtt a magyar ügyekben született ítéletek rendelkezéseire (a C-439/04. és C-440/04. számú egyesített ügyekben hozott ítélet /Kittel és Recolta Recycling/, a C-80/11. és a

C-142/11. számú egyesített ügyekben hozott ítélet /Mahagében Kft. - Dávid Péter ügy/ a C-324/11. számú ügyben hozott ítéletet /Tóth Gábor/ alapított érvelés mentén.

Ezt támasztja alá, hogy az I. fokú bíróság ítélete 26. oldalán rögzíti, „*az körülmény, hogy a felperes megrendelői nem tudták minden esetben megnevezni az egyes telephelyeken ténylegesen munkát végzők személyét, nem bír az ügyben jelentőséggel, hiszen a munkát végző vagyonörök nevét, az őrzés helyszínét és idejét a revízió rendelkezésére bocsátott órányilvántartások tartalmazzák, mely nyilvántartások a felperes által kiállított számla mellékletét képezték.*”

„*Az a körülmény, hogy a felperes alvállalkozói kölcsönzött munkaerőt vettek igénybe a munkák elvégzéséhez olyan társaságoktól, amelyek munkaerő-kölcsönzésre engedéllyel nem rendelkeztek, illetve, hogy a munkaerő-kölcsönző cégek „rövid életűek voltak” és utóbb felszámolás, illetve végelszámolás alá kerültek, a felszámolónak/végelszámolónak iratanyagot nem adtak át, ezért az nem állt az adóhatóság rendelkezésére, és az áfa bevallási és fizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget, valamint a bejelentett munkavállalóik után nem fizették meg a járulékokat, a felperes áfa levonási joga szempontjából nem bír jelentőséggel, az a felperes terhére nem értékelhető*”

Ezen megállapításra azonban az I. fokú bíróság nem okszerűtlenül, hanem ítéletének 26-29. oldalain, az Európai Unió Bíróságának vonatkozó döntéseit felvonultató érvelése mentén jutott, amely érvelést a releváns uniós joggyakorlatra tekintettel a Kúria sem tekinthet, mint ahogy nem is tekintett logikátlannak.

Az I. fokú bíróság azt is rögzítette, hogy szintén nem bír relevanciával az áfa levonási jog szempontjából, hogy azonos székhelyen, azonos tevékenységi körrel és ügyvezetővel működött korábban [REDACTED] Kft. Ezen megállapítását azonban azon okból tette, hogy „*bár az alperes utalt arra, hogy a [REDACTED] Kft.-nél korábban két alkalommal folyt ellenőrzés, melynek során a felperes terhére tett hiteltelen számlák befogadása miatt megállapításokat, de a korábbi eljárás során beszerzett bizonyítékokra, konkrét ténymegállapításokra nem hivatkozott, csupán általánosságban utalt a felperesi ügyvezető magatartására.*” Tehát az Adóhatóság által előadott tényállási azonosságra vonatkozó bizonyítékok hiányában az I. fokú bíróság eltérő megállapításra nem is juthatott volna, így ezen bizonyíték mellőzése sem tekinthető okszerűtlennek, vagy iratellenesnek.

Az I. fokú bíróság bizonyítási eljárásának megalapozottságát, és kellőképp széles spektrumát bizonyítja az a körülmény is, hogy a bíróság a tényállással megegyezően és a közösségi joggyakorlatnak megfelelően rögzítette, hogy a Társaság az eljárás során az iratanyagát a revízió rendelkezésére bocsátotta, melyben megtalálhatók voltak a Társaság alvállalkozói által kibocsátott - és formai szempontból nem kifogásolt - számlák, a felek között létrejött alvállalkozási keretszerződések, és azok mellékletei, melyek tartalmazták az őrzött objektumok címét és a vállalási árat. Rendelkezésre álltak az órányilvántartások, melyek tartalmazták az az őrzés helyszínét, idejét, és az őrzést végző személyek nevét. Az alvállalkozók által kiállított számlák mellékletében ugyancsak szerepelt az őrzés-védési telephely, a ledolgozott óraszám és a vállalási ár. A Társaság megrendelői és az őrzött telephelyű társaságok képviselői az őrzés-védelmi szolgáltatás teljesítését elismerték. A Társaság ügyvezetője, [REDACTED] és a szakmai irányítást végző alkalmazottja, [REDACTED] valamint a Társaság által igénybe vett alvállalkozók képviselői az eljárás során nyilatkozatot tettek, a gazdasági események megvalósulását ugyancsak megerősítették, az alvállalkozók ügyvezetői a számlák kiállítását elismerték. A személyesen meghallgatott, illetve írásban nyilatkozatot tett vagyonörök elmondta, hogy a Társaság megrendelőinek a telephelyein, illetve az őrzött társaságok telephelyein végeztek munkát a vizsgált időszakban. A munkavállalók a Társaság alvállalkozóinak ügyvezetőit és alkalmazottait, mint a felettesüket nevezték meg, ők adták az utasításokat és a fizetésüket is tőlük kapták, ami ugyancsak azt erősíti meg, hogy a Társaság a számlakibocsátó társaságoktól vette igénybe a szolgáltatást.

Mindezek alapján helytállóan vonta le az I. fokú bíróság azt a következtetést, hogy nem nyert kétséget kizáró bizonyítást, sem a fiktitivás, sem hogy a Társaság egy adókijátszásra irányuló számlázási láncolatban működött volna közre. **„Ehhez az adóhatóságnak a felek közötti tudatos, csalárd szándékú összejátszást kellett volna feltárnia, megjelölve az abban résztvevők személyét, egymáshoz való viszonyát, értékelve a kapcsolatrendszerüket, részletesen be kellett volna továbbá mutatnia az adókijátszásra irányuló számlázási láncolat működési mechanizmusát.”** Ez azonban nem valósult meg sem az adóhatóság sem a Kúria részéről.

A fentiekben megmutatkozó gyakorlattal ellentétben azonban az Alkotmánybíróság 24/2015. (VII.7.) AB határozatában kimondta, hogy *„az Alaptörvény megköveteli, hogy a jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem hatékony legyen, vagyis ténylegesen érvényesüljön és képes legyen a döntés által okozott sérelem orvoslására. A jogorvoslat jogának hatékony érvényesülését számos tényező befolyásolhatja, így többek között a felülbírálati lehetőség terjedelme, a jogorvoslat elintézésére meghatározott határidő, vagy a sérelmezett határozat kézbesítésének szabályai és megismerhetőségének tényleges lehetősége. Minden jogorvoslat lényegi, immanens eleme továbbá a jogorvoslás lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát, ami azt feltételezi, hogy a jogorvoslatot végző szervnek ténylegesen meg kell vizsgálnia a kérelem érdemét.”*

Ezzel szemben azonban a Kúria Ítéletben megmutatkozó gyakorlata ezen követelményeknek nem felel meg, tekintettel arra a körülményre, hogy a jogorvoslati jog alapvető, elvi és normaszöveg szintű megsértését megvalósítva megszünteti annak hatékonyságát, felül írva az eljárásjogi keretrendszer zárt logikai egységét.

3. ÖSSZEGZÉS

Az EJEB több eseti döntésében kifejtette, hogy senki sem jogosult arra, hogy egy jogerős (végleges és kötelező) ítélet felülvizsgálatát kérje pusztán abból a célból, hogy újabb tárgyalást tartsanak, és újra eldöntsék az ügyet. A magasabb szintű bíróságoknak a felülvizsgálat lehetőségét arra kell használniuk, hogy kijavítsák a bírói tévedéseket és a súlyos eljárási szabálysértéseket (miscarriages of justice), és nem arra, hogy újra megvizsgálják az ügyet. **A felülvizsgálat nem lehet álcázott fellebbezés, és pusztán az, hogy egy kérdésnek kétféle megközelítése lehetséges, nem képezheti alapját az ügy újratárgyalásának.** Ettől az elvtől csak akkor lehet igazoltan eltérni, ha azt lényeges és kényszerítő körülmények szükségessé teszik. A bírósághoz fordulás joga (polgári jogok és kötelezettségek esetében) azt jelenti, hogy polgári ügyekben a félnek joga van bíróságok előtt eljárást indítani. E jog pedig látszólagossá válik, ha a részes államok belső joga megengedi, hogy a jogerős bírói döntés az egyik fél hátrányára hatálytalan maradjon. A jogerős és végrehajtható ítélet csak kivételes esetben semmisíthető meg, pusztán abból a célból nem, hogy az ügyben egy másik ítélet születhessen. A rendkívüli jogorvoslatokat a hatóságoknak abból a célból kell alkalmazniuk, hogy – amennyire csak lehetséges – méltányos egyensúlyba hozzák az érintett érdekeket. [Ryabykh kontra Oroszország (52854/99.), 2003. július 24., 51–52. és 55. bekezdés; Mitrea kontra Románia (26105/03.), 2008. július 29., 23–24. bekezdés; Varniene kontra Litvánia (42916/04.), 2013. november 12., 37–38. bekezdés; Nelyubin kontra Oroszország (14502/04), 2006. november 2., 24–25. bekezdés]

Ezzel összhangban az Alkotmánybíróság is kimondja 9/1992. (I.30.) számú AB határozatában, hogy *„az Alkotmánynak megfelelően biztosított jogorvoslati lehetőségek mellett beállott jogerő tiszteletben tartása a jogrend egészének biztonságát szolgálja. A jogerős határozatok megváltoztathatatlanságához és irányadó voltaához alapvető alkotmányos érdek fűződik. A jogállamiság lényeges eleme, hogy a törvénynek egyértelműen meg kell határoznia, mikor támadható meg egy bírósági határozat rendes fellebbezési jogorvoslattal, illetve, hogy a jogerőssé vált határozat megtámadására milyen feltételek alapján van lehetőség, és hogy mikor következik be az az állapot, amikor a jogerős határozat már semmiféle jogorvoslattal nem támadható.”*

A 3085/2013 (III. 27.) AB végzés 16. pontja alapján bár a Kúriának lehetősége van jogszabálysértést megállapítani a felülvizsgált ítéletben megállapított tényállással összefüggésben, „ha az nyilvánvalóan helytelen, kirívóan okszerűtlen vagy logikai ellentmondást tartalmazó következtetésen alapszik”. Emellett figyelemmel arra, hogy a Kúria az ügy irataiból dolgozik, **nyilvánvalóan helytelennek azok a ténymegállapítások minősülhetnek, amelyek az iratok tartalmával nem támaszthatóak alá, azzal ellentétben állnak, vagyis iratellenesek** (30/2014. (IX. 30.) AB határozat [85] pontja).

A jelen alkotmányjogi panasszal vitatott Kúria ítélet azonban, amint az a 2. pont keretében részletesen is kifejtésre került, egyetlen helyen sem hivatkozik arra, vagy támasztja alá azt, hogy az I. fokú bíróság mérlegelési jogkörében eljárva a fent említett kirívóan logikátlan és iratanyaggal ellentétes következtetéseket vonta volna le a rendelkezésére álló bizonyítékokból. Csupán a bizonyítékok ismételt értékelését végezte el a Kúria azon az alapon, hogy nem találta az egyes bizonyítékokat kellően súlyozottnak, megsértve ezzel a Ptk. 275. §-ában rendezett felülmérlegelés tilalmán keresztül az Alaptörvény XXIV. és XXVIII. cikkeiben deklarált tisztességes eljáráshoz és hatékony jogorvoslathoz való jogot.

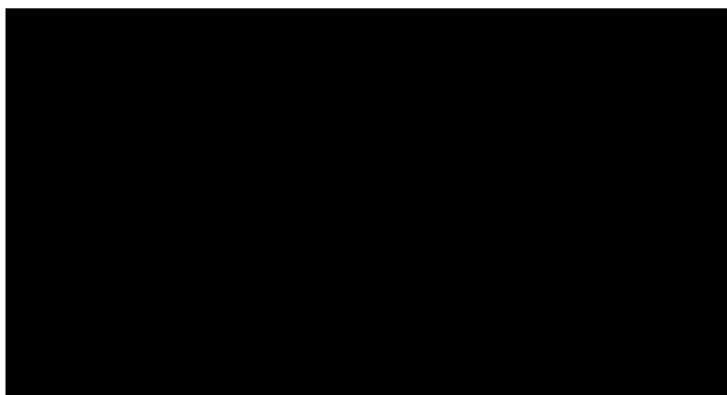
A fent kifejtettekre tekintettel Indítványozó kéri a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria Kfv.III.35.117/2015/7. számú ítéletét vizsgálja meg, és fentiekben kifejtettek alapján állapítsa meg alaptörvény-ellenességét, amelyre tekintettel az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg a jogerős döntést.

4. MELLÉKLETEK:

1. sz. melléklet: jogi képviselő meghatalmazása
2. sz. melléklet: [REDACTED] Kft. 2015. november 30-án hatályos cégkivonata
3. sz. melléklet: [REDACTED] Kft. képviseletére jogosult személyek aláírási címpéldánya

Budapest, 2015. december 1.

Tisztelettel:

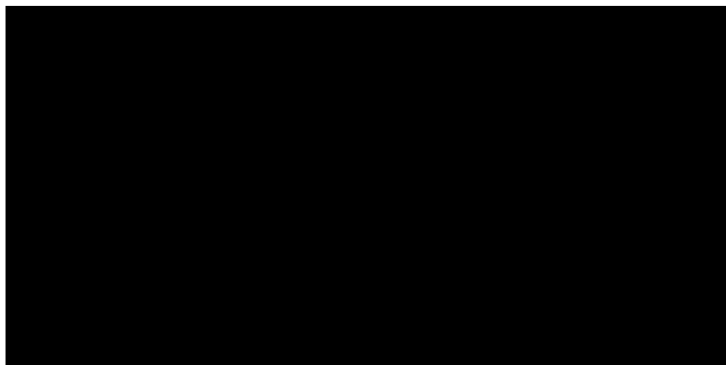

az Alkotmánybíróság
(1015 Budapest, Donáti u. 35-45.) részére

indítványozó

képviselésében:

alkotmányjogi panasz - kiegészítés

a **Kúria** mint felülvizsgálati bíróság (1055 Budapest, Markó u. 16.) **Kfv.III.35.117/2015/7.** ítéletével szemben folyamatban lévő IV/3067-1/2015 ügyszámú ügyben.